

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. L.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. D. K., advokátom so sídlom v B., proti žalovaným **1/ J. M.**, bývajúcej v B., **2/ R. P.**, bývajúcemu v B., **o určenie absolútnej neplatnosti závetu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 22 C 318/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2012, sp. zn. 3 Co 335/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 7. mája 2012, č.k. 22 C 318/2010-123 zamietol žalobu o určenie neplatnosti závetu poručiteľa M. M. (zomr. X.), spísaného v notárskej zápisnici z 19. februára 2004, sp. zn. N 21/2004, Nz 14707/2007 notárkou JUDr. E. I., so sídlom v B.. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa bola v zmysle uznesenia súdu o prerušení dedičského konania po poručiteľovi z 18. marca 2010, sp. zn. 38 D 1770/2006, Dnot 158/2006, povinná podať žalobu o určenie neplatnosti závetu do jedného mesiaca od nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia (§ 175k ods. 2 O.s.p.). Uznesenie o prerušení dedičského konania nadobudlo právoplatnosť 13. apríla 2010, avšak žalobkyňa podala žalobu o určenie neplatnosti závetu až 20. septembra 2010, čím lehotu na podanie žaloby zmeškala. O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovaným náhradu trov konania v sume 88,75 € (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 29. novembra 2012, sp. zn. 3 Co 335/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil

ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Poukázal na správnosť skutkových zistení a právnych záverov súdu prvého stupňa a zdôraznil, že žiadna z odvolacích námietok žalobkyne nie je spôsobilá privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Námietka nedostatku právomoci súdu rozhodnúť o prerušení dedičského konania neobstojí, nakoľko vedenie dedičského konania je zverené notárovi práve na základe poverenia súdu (§ 38 O.s.p.), pričom úkony notára sa považujú za úkony súdu. Z rozhodovacej právomoci notára sú však vyňaté konečné rozhodnutia súdu podľa § 175q O.s.p. a rozhodnutia uvedené v § 5 písm. c/ zákona č. 549/2003 Z.z. o súdnych úradníkoch; tie môže vydať len súd. Námietka neplatnosti závetu poručiťa, vznesená žalobkyňou v dedičskom konaní, nemohla byť prejednaná v konaní pred notárom, nakoľko sa ňou založila sporná skutočnosť podľa 175k ods. 2 O.s.p.; súdom poverená notárka teda postupovala správne, keď vec predložila súdu, ktorý následne konanie prerušil a uložil žalobkyni povinnosť podať žalobu. Odpustenie zmeškania lehoty na podanie žaloby nebolo možné, nakoľko nešlo o zákonnú, ale o sudcovskú lehotu. Zmeškanie lehoty z dôvodu čakania na vyznačenie právoplatnosti rozhodnutia by však neodôvodňovalo ani odpustenie zmeškania zákonnej lehoty, pretože žalobkyňa pri normálnej opatrnosti nemala mať pochybnosť o tom, že lehota na podanie žaloby jej začala plynúť odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o prerušení dedičského konania, nie odo dňa jej vyznačenia. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila podľa § 241 ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p. Predovšetkým namietala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdom poverená notárka v dedičskom konaní neumožnila žalovaným vyjadriť sa k námietke absolútnej neplatnosti závetu poručiťa, vznesenej žalobkyňou. Tiež sa v konaní nepokúsila o zmier, čo je v rozpore s prejednávacou zásadou a zakladá tzv. inú vadu konania. Súd prvého stupňa konal v rozpore s právom na spravodlivý proces, keď žalobkyni nedoručil vyjadrenie žalovaných zo 4. júla 2012 k jej odvolaniu voči rozsudku súdu prvého stupňa. Dodatočne žalobkyňa doplnila dovolanie o argument, že dedičské konanie bolo vedené na nepríslušnom notárskom úrade, nakoľko posledné bydlisko poručiťa bolo v obvode Okresného súdu Bratislava IV, avšak tento súd vedením dedičského konania poveril notárku so sídlom v územnom obvode Okresného súdu Bratislava I, čo tiež zakladá inú vadu konania. Z uvedených dôvodov žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil, a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalobkyňa dovolaním napadla rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Vzhľadom na obsah dovolania i zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnúť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladajú. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takej vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z vymenovaných väd.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalobkyňa netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru žalobkyne je konanie postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorej existencia spočíva v nesprávnom postupe notárky vo vzťahu k námietke neplatnosti závetu, a tiež v postupe súdu prvého stupňa, ktorý žalobkyni nedoručil vyjadrenie žalovaných k jej odvolaniu voči rozsudku.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod). Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobkyni bolo niektoré z týchto práv odňaté.

K nesprávnosti postupu súdom poverenej notárky ohľadne žalobkyňou vznesenej námietky neplatnosti závetu sa vo svojom rozhodnutí vyjadril už odvolací súd, ktorý uviedol, že námietka nemohla byť prejednaná v konaní pred notárom z dôvodu, že sa ňou založila sporná skutočnosť podľa 175k ods. 2 O.s.p.; preto notárka postupovala správne, keď vec predložila súdu. S uvedeným právnym názorom sa dovolací súd plne stotožňuje.

Pokiaľ žalobkyňa namieta, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalovaných k jej odvolaniu voči rozsudku súdu prvého stupňa, dovolací súd uvádza, že nie je povinnosťou súdu doručovať účastníkom konania vyjadrenia k odvolaniu; zákon výslovne takúto povinnosť súdu neukladá. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu vyjadrenie účastníka konania k odvolaniu druhého účastníka konania by malo byť predložené odvolateľovi vtedy, pokiaľ vyjadrenie k odvolaniu má zásadný vplyv na rozhodnutie dovolacieho súdu. Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (opakujúci sa a nikdy nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania, pričom možnosť poznať obsah príslušného vyjadrenia je zabezpečovaná aj právom účastníka konania na nahliadnutie do súdneho spisu. Teda za stavu, že zákon výslovne neukladá povinnosť súdu doručovať vyjadrenie k odvolaniu druhej procesnej strane a vyjadrenie k odvolaniu nemá svojím obsahom takmer žiadny vplyv na rozhodnutie dovolacieho súdu, vychádza dovolací súd z názoru, že odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nezakladá iba sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu. Dovolací súd pri posudzovaní, či vyjadrenie žalovaných malo zásadný vplyv na rozhodnutie dovolacieho súdu, dospel k záveru, že nedoručenie vyjadrenia žalovaných k odvolaniu žalobkyne druhej procesnej strane (žalobkyni) bolo v preskúmvanej veci právne irelevantné, lebo predmetné vyjadrenie – ako vyplýva zo spisu – nemalo vplyv na rozhodnutie dovolacieho súdu o opravnom prostriedku žalobkyne.

Existencia dovolateľkou namietaných väd konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. sa v dovolacom konaní nepreukázala. Prípustnosť dovolania preto ani z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť.

Dovolanie je odôvodnené i vadami konania podľa § 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p. (tzv. iné vady konania).

Inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím

dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodali návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. mája 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková